

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 200-03-2/2021/4

EPA 2093-VIII

Ljubljana, 4. 10. 2021

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2035 (ReDPROSV35), EPA 2093-VIII

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 61. seji, 29. 9. 2021, obravnavala Predlog resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2035 (ReDPROSV35), EPA 2093-VIII (v nadaljevanju: predlog resolucije), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija **podpira** predlog resolucije.

* * *

Predlog resolucije sta predstavila predstavnik Ministrstva za obrambo (v nadaljevanju: ministrstvo) in Generalštaba Slovenske vojske.

Uvodoma je predstavnik ministrstva opisal, da predlog resolucije kot najvišji razvojno-usmerjevalni dokument predstavlja nadaljevanje prizadevanj za modernizacijo po večletni stagnaciji Slovenske vojske. Trenutno veljavna resolucija iz leta 2010 je bila ustvarjena v obdobju finančne in gospodarske krize, zato je bila njena implementacija onemogočena. V tistem obdobju je namreč prišlo do nesorazmernih posegov v proračun vojske in cilji resolucije niso bili implementirani. Tako so strukturni in razvojni primanjkljaji ostali prisotni in so Slovenski vojski preprečevali izpolnjevanje njenega temeljnega poslanstva. Poleg neuresničenih ciljev resolucije iz leta 2010, ki je zastarela, je predstavnik ministrstva izpostavil tudi spremenjeno geopolitično in varnostno okolje ter nepredvidljivost in negotovost, ki zahteva pripravljeno obrambno

silo. Predlog resolucije tako predvideva posodobitev obstoječih in izgradnjo sodobnih vojaških zmogljivosti, kar nakazuje ambicije Slovenske vojske za obdobje do 2035.

Pri pripravi predloga resolucije je ministrstvo izhajalo iz realističnih predpostavk, zato so ukrepi časovno razporejeni in uresničljivi. Predstavniki ministrstva je naštel sedem sistemskih ukrepov in rešitev za konceptualno, funkcionalno in organizacijsko-strukturno posodobitev Slovenske vojske, ki jih podaja predlog resolucije. Te so (1) vzpostavitev sposobnejših vojaških zmogljivosti; (2) prilagoditev obsega, strukture in organiziranosti Slovenske vojske z oblikovanjem izpopolnjenega jedra prioriteten sil; (3) vzpostavitev prostorske organizacije Slovenske vojske za možnost naraščanja sil Slovenske vojske, z uporabo novih oblik pogodbene rezerve; (4) krepitev profesionalizma, vojaške etike, voditeljstva ter organizacijske kulture; (5) izboljšanje delovno-pravnega statusa pripadnikov Slovenske vojske zaradi posebnosti vojaškega poklica; (6) nadgradnja sistema vojaškega izobraževanja in usposabljanja ter urjenja; in (7) priprava in uveljavljanje sodobnih strategij, doktrin, taktik in postopkov. Predlog resolucije predvideva implementacijo navedenih ukrepov v treh časovnih fazah med letoma 2021 in 2035.

Pri podrobnejšem opredeljevanju predloga resolucije je predstavnik ministrstva povedal še, da bo gonilo razvoja Slovenske vojske predvsem modernizacija bojnih zmogljivosti osrednjega pehotnega bataljona, poleg tega pa še podporni moduli bojne skupine in srednji bojni izvidniški bataljon. Predvideva se tudi izboljšava zračnega transporta. Na podlagi opisanega je predstavnik ministrstva ponovno izpostavil, da predlog resolucije predstavlja kontinuiteto s predhodnimi prizadevanji za izboljšanje obrambne sposobnosti Slovenske vojske. Poudaril je, da nujnost povečanja finančnih sredstev ni zgolj zaveza Slovenske vojske v tujini, ampak predvsem zavedanje stanja in potrebe po bolj opremljeni vojski, kar bo omogočalo izpolnjevanje njenih zakonsko določenih nalog. Povečanje sredstev je predvideno v obliki postopnega dviga obrambnih izdatkov in postopno ter vzdržno približevanje cilju 2 % BDP do 2035, kar je tudi bolj vzdržno s strani javnih financ. Kot zadnje pomembne elemente predloga resolucije je predstavnik ministrstva omenil sodelovanje z lokalnimi skupnostmi in z državljani, kar bo okrepilo povezanost Slovenske vojske z lokalnim okoljem in državljani. Predlog resolucije je nenazadnje tudi nova priložnost, da se v državi poenotimo glede sistema obrambe države.

Pogled na predlog resolucije je predstavil tudi predstavnik Generalštaba Slovenske vojske, ki je povedal, da je za izpolnjevanje nalog Slovenske vojske v miru, vojni in krizi potrebna politična vizija razvoja obrambnih sil in predlog resolucije nakazuje bodočo vizijo izgradnje Slovenske vojske. Predlog resolucije je strateški dokument, ki vzpostavlja načrt izgradnje strukture in obsega Slovenske vojske. Predlog resolucije Generalštab Slovenske vojske podpira in želi, da se po sprejetju udejanji tudi v praksi.

* * *

V razpravi je predstavnik ministrstva izpostavil, da je ministrstvo z amandmaji k predlogu resolucije nekatere pripombe in priporočila, ki jih je podala Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, že uresničilo.

Na vprašanje državnih svetnikov o specifičnih ukrepih, s katerimi se bodo kadrovske trendi Slovenske vojske obrnili v pozitivno smer, je predstavnik ministrstva pojasnil, da so v predlogu resolucije glede kadrovske krepitve Slovenske vojske opredelili tri časovna obdobja. V preteklosti se je Slovenska vojska soočala s težavo osipa pripadnikov stalne in rezervne sestave. Predlog resolucije ne predvideva, da se celotni obseg Slovenske vojske (10.000 pripadnikov) spremeni do 2035, ampak da se v prvem obdobju do leta 2026 zaokroži na 7.000 pripadnikov, v drugem poveča na 8.500 pripadnikov, v tretjem pa na 10.000. Končni obseg v tem številu je bil predviden tudi v resoluciji iz leta 2010 in v predlogu resolucije se spreminja zgolj število pogodbenih pripadnikov, in sicer z 2.000 na 3.000. Predstavnik ministrstva je še povedal, da se učijo iz preteklih izkušenj, in da se je kadrovske trend zaenkrat obrnil, treba pa bo počakati in videti, kako bo s pridobivanjem novih kadrov vnaprej. Zaključil je z mislijo, da je predlog resolucije planski dokument, ki se spreminja ob večjih spremembah v družbi in se bo posledično prilagajal novim izzivom in situacijam. V razpravi je predstavnik Generalštaba Slovenske vojske podal operativno pojasnilo glede kadrovske razmer in povedal, da je bil eden izmed ukrepov zaradi negativnih trendov vstopa v Slovensko vojsko dvig maksimalne starosti vojakov, in sicer se je s spremembo zakonodaje omogočilo, da lahko delajo tudi po 45. letu. Poleg tega se je dvignilo število prišlekov, ki se usposablajo v Veščinskem centru Slovenske vojske v Vipavi. Medtem, ko je bilo v letih 2010 in 2012 na usposabljanju povprečno od 10 do 20 novih pripadnikov, jih je dandanes 300. Predstavnik Generalštaba Slovenske vojske je opisal tudi drugo plat kadrovskega izziva Slovenske vojske, gre pa za častniški kader, ki je trenutno v glavnem starejši. Posledično je po mnenju Generalštaba Slovenske vojske treba vzpostaviti nov sistem usposabljanja, k temu pa bo prispeval nov vojaški modul na nekaterih slovenskih fakultetah, kot sta Fakulteta za elektrotehniko in Fakulteta za strojništvo. Slovenski vojski bo to omogočilo pridobivanje strokovnega kadra in mlajših častnikov takoj po študiju na univerzi. Slovenska vojska pa bo morala nato ta kader zadržati znotraj sistema Slovenske vojske, kar bo mogoče, če bodo obrambne strukture opremljene s sodobno tehniko, ki bo predstavljala izziv strokovno izobraženemu kadru.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predsednik
Komisije za državno ureditev
Rajko Fajt, l. r.